

Türkiye, Blockchain Temelli Kredi Derecelendirme Kuruluşuna liderlik edebilir.

Standard and Poor's, Moody's ve Fitch oligopolüne karşı, blockchain teknolojisi temelinde yeni bir Kredi Derecelendirme Kuruluşu (KDK), Türkiye'nin önderliğinde hayata geçirilebilir. Burada önemli olan nokta; Avrupa Birliği, Çin, Rusya, Fransa, İtalya, Hindistan dahil birçok büyük devletin bu kuruluşlarla rekabet edememiş olduğu gerçeğinden hareketle; ülkeler ve bankalardan oluşacak birliksel ve bağımsız KDK'yı, dünyanın yeni güven, güvenlik ve şeffaflık mekanizması Blockchain teknolojisi ile doğru şekilde kurgulayabilmektir.

BLASEA, Kredi Derecelendirme Kuruluşu (KDK) Raporu Yayınlandı

Avrasya Blockchain ve Dijital Para Araştırmaları Derneği (BLASEA) Yönetim Kurulu Başkanı Kadir Kurtuluş, KDK raporunun hem Türkiye'nin bugünkü acil ihtiyaçları çerçevesinde, hemde uzun vadeli stratejilerine göre oluşturulduğunu bildirdi. Kadir Kurtuluş, 2017 yılında BLASEA'nın organize ettiği ve aralarında Tübitak, BDDK, Takasbank, Aktifbank, Garanti, Yapıkredi, Albaraka, TSKB, Fibabank, Vestel, IBM, Microsoft gibi önemli kurumlara bağlı katılımcıların bulunduğu İstanbul Blockchain Summit'i anımsatarak, yayınlanan raporun temel noktalarının Türkiye'nin avantaj ve dezavantajlarını bilen ve teknolojiye inanan profesyonellerin paylaşım ve tecrübeleri ile oluşturulduğunu belirtti.

Türkiye'nin uluslararası ödüllü blockchain girişimi Proofstack'in CEO'su Hasan Kurtuluş ise, BLASEA raporundaki önerilerin sağlam temellere dayandığının altını çizerek; istatistiki veriler, finansman modeli, hukuk, uluslararası standartlar, kabul edilebilirlik ve blockchain teknolojisini pratikte kullanan uzmanlar bileşiminde detaylı bir çalışmanın yapıldığını bildirdi.

Rapordaki dikkat çekici noktalar/öneriler

- * Türkiye'nin Milli KDK'yı kurmak yerine, blockchain temelinde birliksel ve bağımsız KDK'ya öncülük etmesi,
- * Türkiye ekonomisine birliksellik üzerinden global bir savunma ve denetim kabiliyetinin kazandırılması ve oligopol KDK'lar üzerinde bugünden bir caydırıcı gücün oluşturulması amacıyla, birliksel ve bağımsız KDK'dan önce, Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi (ESMA) benzeri, global denetim otoritesi GOSMA'nın Türkiye öncülüğünde kurulması,
- * KDK'ların mevcut metodoloji ve iş akışları sonucunda ortaya çıkan analizlerinin, gelişmekte olan ülkeler için yetersiz kalabilmesi ve faydalandıkları açık kaynak sayısının gelişmiş ülkelere kıyasla çok daha az olması nedenleriyle, Türkiye'nin kendi dinamiklerine yönelik daha fazla sayıda/kalitede Türkçe ve İngilizce raporların ortaya çıkabilmesi adına, Think Tank kuruluşlarının bu amaca yönelik özendirilerek, rekabetçi olmayan yapılarının değiştirilmesi ve [30 civarındaki](#) sayılarının; [Amerika \(1835 tane\)](#) ve [AB'deki \(1770 tane\)](#) rakamlar göz önüne alınarak artırılması.

"Milli KDK yerine, Birliksel ve Bağımsız KDK'da öncülük"

Rapordaki en önemli konulardan birinin BDDK'nın yürüttüğü Milli KDK çalışması olduğunu belirten Hasan Kurtuluş, bu konuda Türkiye'nin zaman kaybetme lüksünün olmadığını vurgulayarak şunları söyledi:

Standard and Poor's, Moody's ve Fitch, kuruluş tarihleri [100 yıl](#) öncesine dayanan, %93'lük pazar payları ile global finans sisteminin merkezindeki kredi derecelendirme kuruluşlarıdır. Açıkladıkları derecelendirme notlarının ülkelerin kamu ve özel sektör kurumları üzerindeki etkisi çok büyüktür. Örneğin notu düşürülen bir banka; riskli aktifleri için öncesine göre milyar dolar daha fazla teminat yatırmak zorunda kalabilir ya da aynı şekilde notu düşürülen bir ülke milyar dolarlık sıcak para çıkışını engelleyemeyerek faiz ve döviz kuru baskısını yaşayabilir. Nitekim bugün ülkemizde yaşanan olay da budur. Bu nedenle KDK'ların olası yanlış veya taraflı kararlarını önlemeye yönelik bir denetim ve cezalandırma mekanizması kesinlikle gereklidir.

Standard and Poor's, Moody's ve Fitch oligopolü, ABD ve AB tarafından hem eleştirilebiliyor, hemde icra ve denetim mekanizmaları ile cezalandırılarak, üzerlerinde caydırıcılık oluşturulabiliyor. Türkiye tarafında ise çoğunlukla bize haksızlık yapılıyor söylemleri ile eleştiriler yapılıyor. Her ne kadar Türkiye; [462/2013](#) nolu AB Tüzüğü ile uyumlu, [Seri:VIII No:51](#) sayılı "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği" çerçevesinde KDK'lar üzerinde dolaylı bir denetim mekanizmasına sahip olsa da, ABD ve AB'den farklı olarak, Türkiye'de [SPK](#)'dan onaylı temsilcilik statüsü ile hizmetlerini sürdüren bu kuruluşlar üzerinde etkili bir caydırıcılığımız yoktur.

Türkiye ekonomisine bağlı kamu ve özel sektör kurumları, Oligopol KDK'ların kararları sonrasında, dünyanın gözü önünde bir bedel ödüyorsa, ve Türkiye bu kuruluşlar üzerinde herhangi bir caydırıcı etki oluşturamıyorsa, işte tam bu noktalarda Türkiye'nin risklerinin, özgürlüğünün ve büyüklüğünün sınırı çizilmiş demektir. Bu nedenle 2023 hedeflerini koyarak büyük projelere imza atan Türkiye'nin, tüm finansal kurumlarını etkileyebilen makroekonomik kararlar/raporlar veya bunlara aracılık edenler üzerinde, objektifliğin korunabilmesi adına, süreklilik arz eden bir etkiye/güce sahip olması şarttır.

Bu güce sahip olabilmek ve harekete geçme noktasından bakıldığında, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) Milli kredi derecelendirme kuruluşu için çalışmalarına başlaması olumlu ve gereklidir. Böylelikle öğrencisinden akademisyenine, ekonomistinden politikacısına bir think tank sinerjisi ile stratejiler ortaya çıkar ve ülke menfaatinin gereği neyse o yapılır.

Fakat, Avrupa Birliği ve diğer ülkelerce yapılmış başarısız denemeler ve yabancı sermaye tarafında bağımsızlık şartının olmazsa olmaz olduğu göz önüne alındığında; milli derecelendirme kuruluşunu inşa etmek, alternatifi olmadığı sürece hiçbir şey yapmamaktan daha iyi olan, ama başarı şansı olmayan bir girişimdir. Bağımsız bir derecelendirme kuruluşundan not almak, Türkiye'nin standartlarını uygulamaya çalıştığı [Basel-III](#) uygunluk kriterlerinden biridir, ve bu kriter sağlanmadan ortaya çıkan not değerlendirmesi, Sermaye Yeterlilik Rasyosu hesaplamalarında kullanılamaz. Bu nedenle Amerikan ve Oligopol yapının karşısında, birliksel ve bağımsız yapıyı dünyanın yeni güven ve şeffaflık mekanizması blockchain teknolojisi temelinde inşa etmek, çok daha gerçekçi ve yenilikçi bir yoldur. Buna göre "Milli KDK" yerine "Türkiye ve A,B,C ülkeleri öncülüğündeki Bağımsız KDK" kavramını kullanmak, aslında kuruluşun başarı şansını daha en başından arttıracak bir strateji olacaktır."

"Milli projelere her zaman başlanabilir, fakat "Global ve Birliksel" projelere her zaman öncülük edilemez"

Kredi Derecelendirme Kuruluşlarına karşı, birliksellik üzerinden global bir savunma ve denetim kabiliyetinin Türkiye ekonomisi için gerekli olduğunun altını çizen Hasan Kurtuluş, blockchain teknolojisi ile gelen güven mekanizmasının birliksel projelerinin oluşumunu kolaylaştırdığını vurgulayarak, raporun temel amacının blockchain teknolojisi ve Türkiye'nin ihtiyaçları bileşiminde birliksel projelere başlanabilmesi olduğunu belirterek şunları söyledi:

Global ve birliksel projelerin oluşumunda en önemli etken, güven ve güvenlik ihtiyacının karşılanmasıdır. Avrupa Birliği bu ihtiyaçları karşılayabildiği ölçüde, birliksel projelerini tamamlayabilmiş yada geliştirebilmiştir. Örneğin kuruluşundan 65 yıl sonra eIDAS dijital tek pazar yasasını uygulamaya koyabilen Avrupa Birliği, senelik 415 milyar euro tasarruf edebildiği bu projeyi, uzun süreler sonunda tamamlayabilmiştir. Aslında teknolojinin 10 sene önceki imkanları ile de dijital tek pazar kurulabilirdi, fakat üyeler arasındaki güvenlik ve şeffaflığın sağlanması, mevzuat, yeni otoriteler ve maliyetler nedeniyle 2016 yılına kadar beklenilmesi gerekti. Eğer blockchain teknolojisinin geldiği seviye bundan 10 sene önce gerçekleşmiş olsaydı, AB dijital tek pazarı çok daha kısa sürede, düşük maliyetlerle ve en önemlisi güvenli bir mekanizmaya dayanarak gerçekleştirebilirdi. Bugün Avrupa Birliği üyesi 23 ülke; dijital tek pazarın AB sınırlarındaki ihtiyaçlarını güvenli, hızlı ve uygun maliyetlerle gerçekleştirebilmek ve dünya ile entegrasyonun genişletilebilmesi amacıyla [blockchain protokolünü](#) imzalamış durumdadır. Bunun anlamı AB'nin birlikselliğinin verdiği güçle, kendi blockchain stratejilerine göre kurgulanan bir altyapıyı, AB dışı ülkelere de kolayca kabul ettirebileceğidir.

Türkiye'nin önünde iki seçenek vardır; birincisi mevcut global sistemin kurumlarının koydukları kurallar çerçevesinde global finans sistemine entegrasyonu sağlamaya devam etmek, ikincisi ise buna ek olarak Türkiye'nin finans, enerji, ticaret veya gayrimenkulde merkez olabilme hedefi ile uyumlu, oyun kurucu pozisyonuna geçebileceği, ekonomisine birliksellik üzerinden bir finansal savunma kalkanı kazandırabileceği, blockchain teknolojisi temelinde birliksel projeleri başlatabilmesidir. İkinci seçenek için zamanla bir yarış söz konusudur, çünkü millî projelerden farklı olarak, global ve birliksel projelere sadece doğru zaman, taraflar, kurgu ve strateji bileşiminde öncülük yapılabilir.

“Blockchain: Dünya Dijital Kayıt Birliği, İstanbul Konferansı”

BLASEA olarak, [11. Kalkınma Planına](#) ve Tübitak'ın organize ettiği [Ulusal Blockchain Çalıştayına](#) katılarak, Türkiye'nin birliksel projelere öncülük edebilmesi fırsatını yetkililerle paylaştıklarını belirten Kadir Kurtuluş, siyasi erkin kararlılığı ve bürokratların hızına bağlı olarak, projelere geç olmadan başlanabileceğini vurgulayarak şunları kaydetti:

“Blockchain teknolojisinin önemine inanarak hafta sonu dahi çalışan bürokratlar olduğu gibi, her türlü öneriyi erteleyen sorumluluk almak istemeyen bürokratlarda var. Tabiki bu durumun ülkemiz aleyhine bir bedeli var, çünkü öncülüğünü yapabileceğimiz birliksel projeler yerine, başkaları tarafından yönetilen birliksel projelere dahil olmaya çalışır pozisyonda da kalabiliriz. Bu noktada geleceğe yönelik bize ümit veren, Sayın Cumhurbaşkanımızın seçim beyannamesinde vurguladığı, dijitalleşmeye özel bir önem verileceği ve dijital Türkiye'nin vaktinin geldiğine yönelik açıklamalarıdır.

Türkiye'nin geç kalmaması adına, blockchain teknolojisini pratikte kullanan profesyonellerle birlikte, raporlar yayınlamaya süreçleri hızlandırmak amacındayız. Bugün itibari ile hazırlanmakta olan altı (6) rapordan birincisi olan “BLASEA KDK RAPORU” nun ilk versiyonunu tamamlamış durumdayız. [Rapora linkten ulaşabilirsiniz](#). Bundan sonraki süreçte Bankacılık, Gsm

*Operatörleri, İhracat-İthalat, Gayrimenkul, Fikri-Sınai Haklar ve Hava Yolları üzerine raporlarımızı yayınlayacağız. Bununla birlikte, hazırlanan raporlar temelinde kamu ve özel sektör temsilcileri ile gerçekleşen toplantılara göre şekillenecek “Blockchain: Dünya Dijital Kayıt Birliği” İstanbul konferansını da **26 Ekim 2018 tarihinde Hilton Bomonti Kongre Merkezinde** organize ediyoruz. Teknoloji, hukuk, insan kaynakları, tecrübe, ulusal ve uluslararası kurumlar bileşiminde ve eşleşen tarafların önceden onaylı toplantılarını düzenleyeceğimiz bu konferansla, blockchain noktasında altyapısı olmayan kurumların dahi, minimum risk ve maliyetle yeni projelere başlaması veya mevcut projelere dâhil olması amaçlanmaktadır. Global ve birliksel projeler temelinde kurgulanan konferansa, Türkiye özelinde katkı sağlamak veya faydalanmak isteyen tüm kurumları bekliyoruz.*

[Avrasya Blockchain ve Dijital Para Araştırmaları Derneği \(BLASEA\); “Kredi Derecelendirme Kuruluşları-Blockchain Raporu” için tıklayınız.](#)

<http://www.blockchain.org.tr/raporlar/>